

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. Minister van Gennip
Staatssecretaris van der Burg
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
20 april 2023
Kenmerk
TIS/U202300313
Telefoon
070-373 83 93
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Asielzoekers in procedure aan het werk

Geachte mevrouw Van Gennip en heer Van der Burg,

De VNG vraagt minister Van Gennip en Staatssecretaris Van der Burg om het mogelijk te maken dat asielzoekers tijdens hun procedure aan het werk kunnen en de belemmerende wet- en regelgeving aan te passen. Het verbeteren van de mogelijkheden voor taal, werk en dagbesteding tijdens de asielprocedure werpt, naast een soepelere inburgering, op meerdere onderdelen zijn vruchten af.

Voor de asielzoeker zelf als het gaat om het vergroten van het persoonlijk welzijn, de waardering die men krijgt voor de verrichte werkzaamheden en dat ze daadwerkelijk mee kunnen doen in Nederland. Dit werkt bevorderlijk voor de kansen op een goede landing in de samenleving. Het draagt ook positief bij aan het maatschappelijk draagvlak om opvang te bieden aan asielzoekers.

En het levert een bijdrage aan het opheffen van het tekort op de arbeidsmarkt. Gemeenten hebben hier reeds positieve ervaringen opgedaan met ontheemden uit Oekraïne.

In het commissiedebat van donderdag 13 april stond mevrouw van Gennip ook stil bij het gepubliceerde rapport van onderzoeksbureau Regioplan¹. Hierin zijn de belemmeringen waar asielzoekers uit andere tegenaan lopen, duidelijk geschetst. De uitkomsten van het onderzoek zijn duidelijk en zijn in lijn met de bevindingen van gemeenten.

Gemeenten roepen u op om op zeer korte termijn hierover met de VNG in gesprek te gaan.

Met alleen het afschaffen van de 24 weken eis, zijn we er nog niet

Het onderzoek laat ook zien dat het afschaffen of aanzienlijk verruimen van de 24-weken-eis een belangrijke stap zou zijn om de nu lastige toegang van asielzoekers tot de arbeidsmarkt te verbeteren. De veelheid en onderlinge verwevenheid van belemmeringen betekent dat het afschaffen of aanpassen van de 24-weken-eis weliswaar van groot belang is, maar waarschijnlijk pas werkelijk voor verschil kan zorgen als daarbij ook genoeg andere belemmerende factoren worden aangepakt.

De VNG roept het rijk naast het aanpassen van de wet- en regelgeving voor arbeid tijdens de asielprocedure, op om:

- De Regeling eigen bijdrage Asielzoekers (REBA) onder de loep te nemen. COA-bewoners² moeten een aanzienlijk deel van hun inkomsten afstaan aan het COA. We vragen de staatssecretaris van JenV een betere balans te creëren tussen het stimuleren van betaald werk en een meer passende bijdrage aan de opvang zodat werk meer loont.
- Inburgeren en aan het werk hand in hand te laten gaan, inburgering mag niet ten koste gaan van werk en vice versa
- Praktische belemmeringen om aan het werk te gaan weg te nemen, zoals de wachttijden in de BRP-straten.³ Het duurt lang voordat asielzoekers en statushouders een BSN krijgen om een bankrekening te openen en contracten aan te kunnen gaan.
- Te onderzoeken hoe praktische belemmeringen door het (nog) niet kunnen verkrijgen van een VOG kunnen worden ondervangen. Het is nu niet mogelijk om een VOG aan te vragen, omdat gegevens niet bekend zijn. We roepen de staatssecretaris van JenV op te onderzoeken of verruiming binnen specifieke sectoren/beroepen mogelijk is.
- De eisen voor de inschrijving in het BIG-register te verruimen en het proces van diploma erkenning te verbeteren. Er is een grote schaarste in de zorg en het onderwijs en er zijn veel asielzoekers met een medische of pedagogische achtergrond. Als de eisen voor inschrijving in het BIG register versoepeld worden en het proces van diploma erkenning verbetert, dan kan er gebruik gemaakt worden van de kennis van deze professionals. Zowel voor de zorg en het onderwijs van groepen nieuwkomers, als breder in de samenleving.
- Toekomstige inwoners van gemeenten in een vroeg stadium te begeleiden en tijdig te starten met de inburgering. Momenteel verblijven veel inburgeraars, vanwege de hogere asielinstroom en huisvestingsproblematiek, langer dan gewenst in een asielzoekerscentrum

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z06469&did=2023D15343

² Het gaat hierbij niet alleen om asielzoekers, maar ook om statushouders die in afwachting van huisvesting nog in de COA-opvang verblijven.

³ Momenteel zijn er in 5 gemeenten BRP straten ingericht die landelijk alle asielzoekers (die langer dan 6 maanden in de procedure zitten) inschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP), waarna zij o.a. een BSN krijgen. Statushouders en nareizigers krijgen in dit proces voorrang, maar ook voor hen zijn er lange wachttijden. Asielzoekers worden op een wachtlijst geplaatst. Asielzoekers uit de azc's moeten zich op afspraak bij 1 van die straten melden.

(AZC) of tussenvoorziening. Niet zelden op grote afstand van de gekoppelde gemeente. De gemeenten verzoeken om asielzoekers en statushouders in (opvang)locaties te plaatsen in de buurt van de gekoppelde gemeente, en verhuisbewegingen tussen verschillende opvanglocaties te beperken tot het minimum.

- Het verkennen van overige effecten, zoals de consequenties van deze aanpassing voor het recht op overige sociale voorzieningen.

Tot slot

Gemeenten staan klaar om de mogelijkheid om asielzoekers in procedure al te stimuleren te werken te gaan verkennen. Daarvoor hebben zij ruimte en middelen nodig van het rijk.

Wij zien een bestuurlijk gesprek met u graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a long horizontal line.

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur